

Sygn. akt VU 125/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 grudnia 2016 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział V Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący SSO Agnieszka Leżańska

Protokolant Cezary Jarocki

po rozpoznaniu w dniu 5 grudnia 2016 roku w Piotrkowie Trybunalskim na rozprawie

sprawy z wniosku M. U.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o emeryturę

na skutek odwołania M. U.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 11 stycznia 2016r. sygn. (...)

- 1. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, iż przyznaje ubezpieczonemu M. U. prawo do emerytury od dnia (...) 2015r.;**
- 2. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. na rzecz ubezpieczonego M. U. kwotę 360 (trzysta sześćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.**

Sygn. akt VU 125/16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 11 stycznia 2016 roku, Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. odmówił wnioskodawcy M. U. prawa do emerytury, z uwagi na brak wymaganego stażu pracy w warunkach szczególnych.

Od powyższej decyzji wnioskodawca odwołał się w dniu 2 lutego 2016 roku, wnosząc:

- o uchylenie zaskarżonej decyzji w całości i przyznanie prawa do emerytury od dnia 5 listopada 2015 roku
- ustalenie i zaliczenie okresu zatrudnienia od dnia 1 maja 1987 roku do dnia 30 czerwca 1990 roku w (...) w P. do okresów zatrudnienia wykonywanego w szczególnych warunkach, zgodnie z art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS oraz dodanie ich do pozostałych okresów pracy w szczególnych warunkach
- zasądzenie na rzecz skarżącego zwrotu kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. wniósł o oddalenie odwołania.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

M. U., urodzony w dniu (...), złożył w dniu 20 października 2015 roku wniosek o przyznanie emerytury. Wnioskodawca nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego (dowód: wniosek o emeryturę wraz z informacją dotyczącą okresów składkowych i nieskładkowych k. 1-6 akt emerytalnych).

Na dzień 1 stycznia 1999 roku skarżący udowodnił staż pracy wynoszący 25 lat, 2 miesiące i 18 dni.

Do pracy w warunkach szczególnych organ rentowy zaliczył wnioskodawcy **13 lat, 3 miesiące i 7 dni**, na co składają się okresy:

- od 3 września 1973 roku do 31 stycznia 1978 roku okres zatrudnienia w (...) w P. na stanowisku formowacza wyrobów szklanych ręcznie;

- od 22 czerwca 1978 roku do 30 kwietnia 1987 roku okres zatrudnienia w Wojewódzkim Przedsiębiorstwie (...) w P. na stanowisku kierowcy autobusowego w komunikacji miejskiej.

Do pracy wykonywanej w szczególnych warunkach Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. **nie zaliczył** M. U. okresu zatrudnienia **od dnia 1 maja 1987 roku do dnia 30 czerwca 1990 roku** w (...) w P. na stanowisku kierowcy autobusu.

W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, iż wnioskodawca nie przedłożył wystawionego przez pracodawcę świadectwa wykonywania prac w szczególnych warunkach potwierdzających, iż stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace w szczególnych warunkach, przez co nie udowodnił 15 lat pracy w szczególnych warunkach i brak jest podstaw do zaspokojenia roszczenia wnioskodawcy i przyznania mu prawa do wcześniejszej emerytury (dowód: świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach k. 8, decyzja z dnia 11 stycznia 2016 roku k. 12 akt emerytalnych, odpowiedź na odwołanie k. 14, świadectwo pracy k. 11-12 akt sprawy, świadectwo pracy k. 4 akt kapitału początkowego).

Wnioskodawca do dnia 30 kwietnia 1987 roku pracował w Wojewódzkim Przedsiębiorstwie (...) w P. na stanowisku kierowcy autobusu. Po przeniesieniu wnioskodawcy od 1 maja 1987 roku do (...) w P. nadal był zatrudniony na stanowisku kierowcy autobusu. Wnioskodawca kierował autokarem marki (...), bądź w ruchu miejskim albo podczas wyjazdów w trasy zagraniczne na zlecenie biur podróży np. Orbisu, J.. W okresie zatrudnienia w (...) w P. wnioskodawca pracował wyłącznie w pełnym wymiarze na stanowisku kierowcy autokaru turystycznego. Wspólnie z wnioskodawcą zatrudnieniu byli: Z. P. od 1980 roku oraz W. B. od 1968 roku, którzy w spornym okresie pracowali na stanowisku kierowcy autobusu (dowód: zeznania świadka Z. P. – protokół rozprawy z dnia 5 grudnia 2016 roku od minuty 3:16 do minuty 8:06, zeznania świadka W. B. – protokół rozprawy z dnia 5 grudnia 2016 roku od minuty 8:06 do minuty 11:28, zeznania wnioskodawcy M. U. – protokół z rozprawy z dnia 5 grudnia 2016 roku do minuty 11:28 do minuty 14:39).

Pracodawca (...) w P. nie wystawiło wnioskodawcy świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

W wystawionym wnioskodawcy świadectwie pracy z 19 lipca 1990 roku (...) w P. wskazało, że wnioskodawca w okresie od 1 maja 1987 roku do 30 czerwca 1990 roku był zatrudniony na stanowisku kierowcy autobusowego (dowód: świadectwo pracy z dnia 19 lipca 1990 roku k. 11 akt sprawy).

Sąd Okręgowy dokonał następującej oceny dowodów i zważył, co następuje:

odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Stosownie do art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2016 r. poz. 887 ze zm.) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje

emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy (tj. w dniu 1 stycznia 1999 r.) osiągnęli:

1)okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat – dla kobiet i 65 lat – dla mężczyzn oraz

2)okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa (ust. 2).

W świetle powyższych regulacji żądanie wnioskodawcy należało zatem rozpoznać w aspekcie przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8 poz. 43 z późn. zm.), zwanego dalej rozporządzeniem.

Z treści § 4 tego rozporządzenia wynika, iż pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w Wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Ten „wymagany okres zatrudnienia” to okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczalnymi do okresów zatrudnienia (§ 3 rozporządzenia), natomiast pracą w warunkach szczególnych jest praca świadczona stale i w pełnym wymiarze na stanowiskach wskazanych w załączniku do tegoż aktu (§ 1 i § 2 rozporządzenia).

W przedmiotowej sprawie kwestią sporną między stronami było to, czy wnioskodawca posiada wymagany 15-letni okres zatrudnienia w szczególnych warunkach. Spełnienie pozostałych przesłanek nie było przedmiotem sporu, a jednocześnie nie budzi żadnych wątpliwości – wnioskodawca ma wymagany okres zatrudnienia, to jest 25 lat, a w dniu (...) 2015 roku ukończył 60 lat.

Za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia.

Prawidłowe rozumienie pojęcia pracy w szczególnych warunkach nie jest możliwe bez wnikliwej analizy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.).

Z zestawienia § 1 i 2 tegoż rozporządzenia wynika, że pracą w szczególnych warunkach jest praca świadczona stale i w pełnym wymiarze na stanowiskach wskazanych w załączniku do tego aktu. Warunek wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy jest spełniony tylko wówczas, gdy pracownik w ramach obowiązującego go pełnego wymiaru czasu pracy na określonym stanowisku pracy nie wykonuje czynności pracowniczych nie związanych z tym stanowiskiem pracy, ale stale, tj. ciągle wykonuje prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (tak też Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 15 listopada 2000 roku, II UKN 39/00, OSNAP 2002/11/272).

Odnośnie oceny dowodów zgromadzonych w postępowaniu zważyć należy, iż okresy pracy w warunkach szczególnych, stosownie do § 2 ust. 2 rozporządzenia, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie

wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia lub w świadectwie pracy.

Należy jednak wskazać, że z cytowanego wyżej § 2 rozporządzenia nie wynika, aby stwierdzenie zakładu pracy w przedmiocie wykonywania przez pracownika pracy w warunkach szczególnych miało charakter wiążący i nie podlegało kontroli organów przyznających świadczenia uzależnione od wykonywania pracy w szczególnych warunkach. Brak zatem takiego świadectwa lub jego zakwestionowanie przez organ rentowy, nie wyklucza dokonania ustalenia zatrudnienia w warunkach szczególnych innymi środkami dowodowymi w toku postępowania sądowego.

Podnoszona zatem przez organ rentowy okoliczność nie dysponowania przez skarżącego świadectwem pracy w szczególnych warunkach, nie przesądza jeszcze, że wnioskodawca takiej pracy nie wykonywał.

Stanowisko takie wielokrotnie zajmował również Sąd Najwyższy, który między innymi w wyroku z dnia 2 lutego 1996 roku, II URN 3/95, OSNAP 1996/16/239 stwierdził, że w postępowaniu przed sądami pracy i ubezpieczeń społecznych okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokości mogą być udowodniane wszelkimi środkami dowodowymi, przewidzianymi w kodeksie postępowania cywilnego. Ograniczenia dowodowe zawarte w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz. U. Nr 10, poz. 49 ze zm.) dotyczą wyłącznie postępowania przed tymi organami.

Sam fakt zatrudnienia wnioskodawcy w (...) w P. w okresie od 1 maja 1987 roku do 30 czerwca 1990 roku był niesporny między stronami w świetle dokumentów znajdujących się w jego aktach ubezpieczeniowych. Sporny pozostawał jedynie charakter wykonywanej przez wnioskodawcę pracy we wskazanym okresie. Stało się tak dlatego, że pracodawca nie wystawił skarżącemu świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Dokonując ustaleń w zakresie rodzaju prac wykonywanych przez wnioskodawcę w (...) w P. w okresie od 1 maja 1987 roku do 30 czerwca 1990 roku, Sąd oparł się na dokumentach zgromadzonych w aktach osobowych wnioskodawcy oraz na korespondujących z nimi zeznaniach wnioskodawcy oraz świadków: Z. P. i W. B.. Z. P. pracował od 1980 roku, a W. B. od 1968 roku w Wojewódzkim Przedsiębiorstwie (...) w P., a następnie w (...) w P. na stanowisku kierowcy autobusu. Należy podkreślić, że świadkowie pracowali w spornym okresie razem z wnioskodawcą, a więc dysponują bezpośrednią i szczegółową wiedzą na temat wykonywanej przez wnioskodawcę pracy. Świadkowie potwierdzili, że w całym spornym okresie wnioskodawca pracował w pełnym wymiarze czasu pracy wyłącznie jako kierowca autobusu marki (...). Po przejściu do Związku Zawodowego (...) w P. jego zakres obowiązków wnioskodawcy się nie zmienił i kierował on tym samym autokarem.

Reasumując na podstawie przeprowadzonych dowodów, Sąd uznał, że wnioskodawca w okresie zatrudnienia tj.: od 1 maja 1987 roku do 30 czerwca 1990 roku w (...) w P. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pracował wyłącznie na stanowisku kierowcy autobusu marki (...).

Prace kierowców samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony, specjalizowanych, specjalistycznych (specjalnych), pojazdów członowych i ciągników samochodowych balastowych, autobusów o liczbie miejsc powyżej 15, samochodów uprzywilejowanych w ruchu w rozumieniu przepisów o ruchu na drogach publicznych, trolejbusów i motorniczych tramwajów są pracami zaliczonymi przez ustawodawcę do prac w szczególnych warunkach zgodnie z wykazem A, **działem VIII pkt 2** załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku.

Po doliczeniu spornych okresów do uznanego już przez organ rentowy stażu w szczególnych warunkach, wnioskodawca wykazał, że w szczególnych warunkach pracował ponad 15 lat.

Biorąc pod uwagę, iż wnioskodawca spełnił jednocześnie pozostałe wymagane przepisami rozporządzenia warunki, to jest ukończył 60 lat, jego łączny okres zatrudnienia składkowy i nieskładkowy wyniósł ponad 25 lat, należy uznać, że wydana przez organ rentowy decyzja jest błędna, a żądanie wnioskodawcy zasługuje na uwzględnienie.

W świetle powyższego nie ulega żadnej wątpliwości, że wnioskodawca legitymuje się ponad 15-letnim stażem pracy w szczególnych warunkach.

Sąd przyznał M. U. prawo do emerytury od (...) 2015 roku.

Z tych też względów, Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., orzekł jak w sentencji.

Mając powyższe na uwadze o kosztach procesu, Sąd orzekł zgodnie z zasadą odpowiedzialności za jego wynik tj. art. 98 k.p.c. zasądzając od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych na rzecz wnioskodawcy kwotę 360,00 złotych, na podstawie § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 r. poz. 1804).